

TINTOMARA

Efter Carl Jonas Love Almqvists "Drottningens juvelsmycke"
Musik Lars Johan Werle – Libretto Leif Söderström

AKT ETT

PROLOG

Alla Azouras, Don Azouras, Donna Zouras, Lazuli, Tintomara, La Tournerose.

Tintomara kommer gående, spelandes på sin klarinett.

Berättaren En varelse som oförtjänt blir svartsjukans föremål, måste finna djupt kränkande att se sig misstänkt. För en sådan enda och samma varelses skull har flera unga, väluppfostrade, ståtliga män och vackra unga damer upphört att andas, och det på ett ganska sorgligt sätt. Alla av kärlek – intet annat.

Alla Lazuli ...

Berättaren Vem är denna varelse? En androgyn? Med androgyn förstod de gamla något besynnerligt. Man har trott att människan ursprungligen skapades blott till människa. Icke man – icke kvinna, utan rätt och slätt människa, som aldrig behöver sucka, tråna, förgås av saknad eller längtan efter en annan – som ej vore fången under kärlekens behov, glädje eller kval ...

Tintomara försvinner ut.

SCEN 1 FRÖSUNDA SKOG

Berättaren Tider av dueller och dubbel-jalousier – vilka tider – likväl av storm kring lockarna och eld i hjärtat. Man klandrar svartsjukan – och förmodligen har hon ofta det felet, att misstaga sig, att tro sig se, vad som icke finnes ... Svartsjuka är svår – men dubbel svartsjuka det är dock något värre och mer förvånande. Mitt minne vilar härvid på en punkt i Östergötland; en gård eller ett slott. Jag var där vittne till en syn. Tvenne systrar, som då led av sinnesförfallenhet, vistades på slottet, vårdade av släktingar. Jag skall berätta för er vad jag hört därom ... och går därför tillbaka i tiden.

Ferdinand och Amanda, Clas Henrik och Adolfine gör entré. Paren flanerar ihop.

Berättaren Tidigare kurtiserades dessa systrar av två officerare; Ferdinand, som hade deklarerat sin passion för Amanda, och Clas Henrik, som hade Adolfine till sitt hjärtas dam ...

Paren skils ... går åt varsitt håll.

Adolfine Toute à Vous, beau Tristan ...

Berättaren En kväll i Frösunda skog trodde Clas Henrik sig se Adolfine i Ferdinands sällskap. Amanda hade lånat den slöja som Clas Henrik givit som kärlekspant åt sin Adolfine ...

Ferdinand jagar Amanda, får tag i henne, böjer knä och stjälar hennes skärp. Clas Henrik ser på.

Amanda Toute à Vous, beau Tristan ...

Clas Henrik En garde, monsieur le Beau, en garde triste ane, en garde! Aux diable!

Ferdinand Triste ane ... Av vilka läppar har ni hört dessa ord?

Clas Henrik Beau triste ane ... Miserable triste ane. Je vous voyais, villain. Jag var också där.

Ferdinand gör en attack. Amanda rusar emellan dem, skyddar den attackerade Clas Henrik.

Ferdinand Amanda! I vilken stund kommer du för att rädda honom?

Mask 3 och 4 in, går emellan de stridande.

Mask 3+4 Tusan djävlar! Sluta! Tänk på vår sak, det är mycket viktigare nu än att sticka ner varann. Kom!

Clas Henrik Vi råkas snart. Min kula skall inte undgå dig ...

Berättaren Misstanken att det fanns något viktigare för Ferdinand och Clas Henrik än de båda flickorna, lyssnandet till Adolfines tankar om kostym för operamaskeraden och vetskapen om Ferdinands klädsel vid samma fest – svart domino, spansk hatt med stora bräm – gjorde att den förvirrade och nu dubbelt svartsjuka Amanda också bestämde sig för att gå på maskeraden.

Maskerna ut.

Adolfine in med två maskeraddräkter, den ena nästan identisk med den Tintomara bär.

De fyra ställer sig med ryggen åt varandra, i fyrkant. Tintomara in, maskeradklädd.

Berättaren Ni har väl märkt grupperingen av personerna ... grunden är spaderfemman – centralfiguren Tintomara fullkomnar bilden ...

Paren ut, Tintomara kvar.

Berättaren Tintomara, Människan, kring vilken vårt spel kommer att cirkulera.

SCEN 2 OPERAN

Berättaren Men nu först till Stockholm – fredagskvällen, den betydelsefulla, olyckliga 16 mars 1792 var inne, och redan hade hunnit bli nära halv 11 mot natten. Jag ber er föreställa er Stockholms Operasalong inrättad för en lysande maskeradbal.

Folk strömmar in. Bland gästerna Friherrinnan, Onkeln, Amanda, Adolfine, Maskerna, bland vilka Clas Henrik och Ferdinand.

Berättaren O, maskerad för hjärtat ...

Amanda in, blek och skygg, i novisdräkt, letar efter någon.

Folk La jamais entendu ... Kan det vara sant! Så fantastiskt! Var är drakens grotta? Vilken drake? Vilken dekoration! Med fonden av Desprez. Desprez ...

Onkeln Ah, vilken dekoration!

Friherrinnan Mais voila, mon cher, fonden av Desprez.

Folk Se hovtrumpetaren Örnberg! Kan det vara hertiginnan?

Onkeln Ja visst, ur den med så mycket glans givna Oidipus!

Friherrinnan Låt oss gå till foyern.

Adolfine råkar komma nära mask 3 och 4.

Mask 4 Man talar –

Mask 3 Om vad?

Adolfine Om vad?

Folk Utsöktaste rafraichissementer ...

Mask 4 om en biljett ...

Mask 3 En biljett?

Adolfine En biljett?

Mask 4 som skulle antyda saker av den allvarligaste art.

Mask 3 Saker? Vad?

Mask 4 Hans majestät ... skulle vara orolig och inte komma ner i redoutsalen!

Mask 5 Ingen politik, min vän! Vi har vårt att sköta!

Mask 4 Vi har så, herr baron.

Plötsligt svävar snabbt förbi Amanda en figur – Tintomara – i gula saffianskor, mörkröda strumpor, orangegul kjol, lång genomskinlig grön voile med guldstrimmor. Amanda tar Tintomara för Adolfine.

Amanda Å, det är då åter min syster! Hur har Adolfine blivit så smärt? Så förvånande smärt?

Folk *(skrattar muntert)* Kom, låt oss dansa! Voyons, mon Coeur, très bien.

Amanda drar sig tillbaka när två herrar nalkas – Gustaf III och Essen – som letar efter orangekjolen.

- Amanda Svart domino ... Ferdinand! Ja det är han! Spansk hatt med stora bräm men vilket escharp? Grått, melerat silkessticktyg? Å himmel, det är numera inte mitt escharp han bär.
- Gustaf III Skynda Essen, det gröna floret, där glimmade någon rött! Par Dieu, en av den fjära flickans strumpor! En silf för Bellmans eller Kjellgrens pensel.
- Essen Nej det är inte vid hennes fötter, det är på huvudet det röda gnistrar.
- Gustaf III Hårsmcket? Vilken panna! Fort, annars försvinner hon ...
- Amanda Grymma – själva hårsmcket har du lånat, Adolfine, lånat av mig. Med det drar du honom till dig, o gud i himlen.

SCEN 3

- Gustaf III Förgäves, hon är borta. Jag går icke härifrån ikväll, jag skall ... Essen, jag skall se henne än en gång. Det röda är nu svart; svart är nu det röda, vi se intet mer.
Jag ska berätta det för Deprez, han skall måla det för Eurydice.
Även när jag blundar står det röda framför mig, ej olik en purpurblit ur avgrunden.
När jag rök violen upp från hennes ansikte, trodde jag mig först se en mask, vackrare än någon natur kan härma ... och hon flydde oss med en förskräckelse, så naiv att den icke liknade en tillgjord rädsla, intet koketteri ...
Pauvre belle dame, pauvre belle dame. Hon blir en triumf för teatern ...
Prenez garde, Monsieur Essen, entendez-bien, mon ami, detta barn skall sökas för teatern; nå, gör som vi befalle: Du skall hindra det, jag vill det ej.
Ah, pauvre âme, douce, douce et jolie! Pauvre âme jolie et douce.
Det är vår vilja att hon inte blir en l'enfant perdu du théâtre.
C'est un affaire bien ridicule pour un roi, n'est ce pas?
Essen skall ej yppa oss, Armfelt får icke le över oss. Essen är adelsman, giv mig parole.
Dunkla öde, vad har jag med denna flicka att göra? Om det så vore den sista handling under hela min regering – människans sista vilja skall ju vara en inconséquence – jag skulle ändå ej ångra den. Jag önskar henne samma slut som mig själv.

Folket hörs.

- Gustaf III Mitt goda folk roar sig, kom, Essen, jag vill gå ned. Quelle misère, anonymen och hans biljett! Jag känner att de älska mig alla, vad fara för en konung som jag?
Vi gå ned.

Kungen och Essen går.

- Maskerna Tvåra stövlar ... rätt så ... Ingen främling här? Är vi alla män av adel?
Kungen skulle vara här i gångarna ... Vi omringar honom.
Men han är inte här. Men han skulle vara här!
Det är hans eviga fördömda tur att han inte är där han egentligen borde vara ...
Nå, och vår man, vilken dräkt bär han?
Rund hatt, vit mask, svartklädd, som jag.
Än ska Sverige ha adel! Bort med kungen, och sedan förändring!
Än ska Sverige ha adel! Vad bör vi nu vidare göra? Ingenting alls ...

Den av sin själs svarta demoner jagade Amanda har sjunkit emot ett vitmenat hörn i den långa gången. En man med vit ansiktsmask och rund hatt, svartklädd, går förbi henne, tar den avsvimmade i sina armar.

Amanda O min gud, min gud – hon stal smycket av mig – om du visste det, Ferdinand! Skär av honom vid midjan så blir ändå hjärtat kvar. Går det icke an – har du inte en slipad kniv på dig? Nej, nyttja inte kula! Rädda honom, rädda honom! Skjut honom inte, skjut honom inte, du får ej, du får ej!
Dina händer äro ramsvarta fast ditt ansikte är vitt.
Dina händer äro ramsvarta fast ditt ansikte är vitt. Lönnmördare! Lönnmördare!
Bort, bort, förföljande, förskräckliga fantomer!
Vem är ni?

Anckarström Nunna, ni har förrirat er, vill ni till redoute-salen, så försmå ej en ledsagare.

De börjar vandra.

SCEN 4

Anckarström Nej, plymen går inte an den kunde förråd ...

Rycker ur den, trampar sönder den, tar med Amanda in i festsalen. Folket sorlar.

Mask 3 Klockan är halv tolv.

Anckarström *(till Amanda)* Jag stannar här, gå tvärs över salen, där står ert sällskap.

Amanda går fram till en grupp, vari Adolfine, förklädd, befinner sig.

Amanda Har någon sett min syster?

Adolfine Mig känner du väl igen, söta Amanda?

Amanda Ja, söta Rosalie ...

Folk Å, maskerad för hjärtat!

Adolfine På vad känner Amanda igen sin syster?

Amanda Hon bär en primadonnas vandringsdräkt; gul, kort sidenkjol, röda strumpor, vita armar, på huvudet, ack –

Folk O, maskerad för hjärtat!

Adolfine Är det så säkert, din syster kunde väl ändra sig?

Amanda Ändra sig? Jag skulle kyssa hennes händer, om det vore så!

Adolfine Jag ska pröva maskerna genom frågor.

Amanda Frågor? Frågor till Adolfine?

- Adolfine Då skall hon förråda sig. Jag vänder mig till en av figurerna, som jag vänder mig till dig nu, Amanda, och frågar: sov du i natt?
- Amanda I natt?
- Adolfine Sov du i natt? Sov du i natt?
- Amanda Vem är du? Du är inte Rosalie.
- Adolfine Hur glimmade ej åter Ferdinands ögon på sin Amanda?
- Amanda O dolkstygn! O dolkstygn!
- Adolfine Och hur tog ej Ferdinand åter Amandas hand, böjde knä ...
- Amanda Grymma! Han böjde ej knä, tog ej min hand ...
- Adolfine kysste väl ousägligt ...
- Amanda Sluta av nåd! Tusen dolkar i detta bröst, är det inte nog för dig, Adolfine! Honom, min älskade skall du visst mörda innan du slutar, ty du skall tvinga din egen, övergivne att av ursinnig hämnd mörda min ...
- Folket Han kommer! Han kommer!

Gustaf III gör entré.

Amanda Se där, o mitt hjärta, din svarta domino!

Pistolskott. Amanda faller utan sans till golvet. Anckarström och masker flyr.

Essen Kungen är skjuten! Stäng alla portar, tag alla masker av!

Berättaren Kungamordets hemska genius svävade över Sveriges huvudstad, dess vingar voro ovan till svarta såsom en marsnatt klockan 12, inunder röda som de flammande lågorna i en maskeradsalong. Konungens fall hade först väckt Adolfinas häpnad. När hon hörde befallningen om alla dörrars stängande, klack det i hennes hjärta, ty som ett rysligt spöke uppsteg den hemska aning att hitåt var det, som Ferdinand och Clas Henriks tankar och hemlighetsfulla handlingar länge måttat ... Hon befarade att uppfångas själv, nödgas vittna ... en fästmö vid domstolen mot sitt hjärtas ... Hon skyndade åt alla håll, där någon utgång i salen kunde uppsparas ...

SCEN 5 BALETTSAL PÅ OPERAN SAMT ANGRÄNSANDE RUM

I balettsalen: Terrade med dansare som skall repetera pantomim, där Tintomara skall vara centralfigur.

I rummet: Tintomara klädd i sin maskeraddräkt, till Adolfinas häpnad nästan exakt som den hon själv tänkt ha. När Adolfine kommer in i rummet, rycker Tintomara till med ett kast med halsen som en ung häst.

Tintomara Är du vid baletten?

Adolfine Jag?

Tintomara Kanske aktris? Hjälp mig med spännet här.

Adolfine hjälper till med knäppningen och avklädningen.

Adolfine En besynnerlig känsla ... Men vi är ju båda flickor!

Tintomara Lockfågel – nej! (*börjar ta på sig en dansdräkt*)

Terrade Don Azouras! Icke omklädd ännu? Ha!
On va commencer! Depechez bien vite! Skynda på!

Tintomara Är du blott elev vid teatern ännu? Regla dörren!

Adolfine hann aldrig svara. Buller från angränsande rum.

Terrade Affreux! Hiskeligt, monsieur! Roi se meurt? Skjuten?

Officer Skjuten, min vän.

Terrade Slut på balett! Plus del'opera! Ingen spektakel mer!

Officer Ja, min Terrade.

Tintomara Här har en tragedi blivit spelad, som gör att ingen tragedi mer skall spelas här.

Adolfine En besynnerlig känsla. Men vi är ju båda flickor.

Terrade Här har en tragedi blivit spelad, som gör att ingen tragedi mer skall spelas här.

Officer Här har en tragedi blivit spelad, som gör att ingen tragedi mer skall spelas här.

Officer Jag har order: era namn, mina vänner! Finns här ingen mer?

Terrade Slut på balett, plus del'opera, grand dieu! Fin totale!

Tintomara Slut på balett, plus del'opera, grand dieu! Fin totale!

Adolfine En besynnerlig känsla. Men vi är ju båda flickor.

Officer Finns här ingen mer?

Terrade Pas de tout; ingen mer än min Azoras Lazuli, men hon rymde dit in, la folle Tournerose.

Tintomara (*till Adolfine*) Jag ser på dig du vet händelsen.

Terrade Lås upp då la maliciosa! Lås upp Tintomara, Tournerose ouvrez! Gentille maudite! Å, nyckfulla ros, som vänder dig bort från dem dig älskar! Ouvrez la porte!

Officer Öppna!

Tintomara Nu är tid!

Berättaren Adolfine var ej sen att följa. De skyndade ut genom den andra kabinettsdörren. Snabbt hoppade de förbi teater-rustkammarens alla härligheter och den lavendeldoftande kaminen. (Anföaren tog vägen uppföre samma trappa som Adolfine för en stund sedan nedgått, och snart fann hon sig på vindarna. Hon förmådde knappt följa den okändas steg. Gud vet vad vägar de gingo och genom vilka passager de kommo.) Snart stodo de i den lilla södra porten vid hästrappans slut. Natthimmeln var mulen. Adolfine såg likt ett brett skumt bälte – Norrström.

SCEN 6 NORRSTRÖM

Tintomara Adjö.

Adolfine Lämna du mig här?

Tintomara Har du vänner att yppa? Liljensparre har tänger – hoppa då förr i Norrström!

Adolfine *(kvarhåller den vita handen)* Än- Ända ifrån ... Ända ifrån axeln ... ner till fingerspetsarna – vitt, bara vitt ... vitt, bara vitt – vem du är, hör på ett råd från mig. Du är i ett besynnerligt sällskap däruppe; jag menar – en flicka som du – du känner – du måste känna det, såväl som jag – undvik de där människorna, när de talar om ... om ... om kärlek – akta dig för kärlek –

Tintomara Kärlek? Du talar ett ord som jag inte förstår.

Tintomara försvinner. Adolfine går rädd och frysande gatan fram.

SCEN 7 LILLA TRÄDGÅRDSGATAN / PACKARTORGET

Adolfine Ferdinand, Clas Henr – Liljensparre har tänger! Ferdinand, Clas Henr – Amanda! O min syster! Vad har jag gjort i kväll? Hur kunde jag tala så grymt till dig?

Anckarström Flicka, det är inte gott att du går ensam så sent, jag skall föra hem dig.

Adolfine Gå, min herre, jag känner min väg.

Anckarström Misstänk ingenting av mig. Var bor du?

Adolfine Min herre bär mask!

Anckarström Jag kommer från maskraden.

Adolfine Tag av masken!

Anckarström hänger sin kappa över den frysande Adolfine.

Anckarström I natt bär jag min mask.

Adolfine Tag av den, tag av den! Tag av den då, tag av den! Tag av den!

Anckarström I natt bär jag min mask. I morgon bortlägger jag masken. I övermorgon huvudet.

Adolfine Vad?

Anckarström Var inte rädd för mig. Kappan sitter nu gott om dina axlar, unga flicka.

De närmar sig Packartorget.

Anckarström Packartorget ... Här får folk rum att stå och se ... Det där är straffets gast, Mattias eller Matts. Där får man spö ...

Adolfine Gå, förbannade, lämna mig, släpp!

Anckarström Jag skall ju föra dig hem.

Adolfine Min herr, vem är ni? Vem är ni?

Anckarström I morgon, kanhända, får du, får Stockholm, får Europa höra mitt namn.

Adolfine Jag anar, ni är den som har ...

Anckarström Jag har hustru och barn, men det gör ingenting, kunde ej hjälpas.
Gör mig en tjänst, en liten tjänst.

Adolfine Nej, nej, nej!

Anckarström Oroa dig inte för Clas-Henrik, och ej för Ferdinand, du får aldrig se dem mer.

Adolfine Ni känner dem? Ni känner mig?

Anckarström Ja, jag känner er, fröken Adolfine.
Det har misslyckats.

Adolfine Vad har misslyckats?

Anckarström Kungen lever.

Adolfine Gud vare lovad! ... får aldrig se dem mer?

Anckarström Ny måste alla fly.

Adolfine Fly?

Anckarström Fly! Det hade varit bättre att mitt skott gjort sin tjänst, eller hur?

Adolfine Aldrig se dem mer ...

Adolfine Försjunkna till aldrig i denna natt!

Anckarström Försjunken till aldrig i denna natt!

Adolfine Grymmaste! Vet ni vad ett aldrig är? Och det är för er gärnings skull ...

Anckarström Innan ni faller ner, gör mig en tjänst.

Adolfine Jag kan ej – Nej – nej – nej – jag vill inte sitta här längre!

Anckarström Var min stupstock! Se så – min hals är bar! Stryk med ett finger över halsen. Jag vill veta hur det känns. Var min skarprättare på lek, det är ingen konst. Gör som jag befäller! Sträck ut långfingret och stryk mig över halsen, sträck ut långfingret och stryk mig över halsen.

Adolfine Rysligaste spöke har jag i mitt knä.

Anckarström Jag släpper dig inte förrän du lyder flicka.

Adolfine A ...

Anckarström Mattias ser ner på oss med ögon av koppar! Jag vet ej om han ler ...

Adolfine A ... Aah – Aa - Aah

Anckarström Mattias ser ner på oss med ögon av koppar! Jag vet ej om han ler ...

De försvinner.

SCEN 8 ETT RUM I ETT LITET HUS I BELLEVUE

En säng med någon i; Clara, Tintomaras mor.

Tintomara in, vecklar upp ett paket och finner att allt är riktigt.

Lägger av sig kläderna, brer ut en matta bredvid sängen ...

Clara Jag sover inte.

Tintomara Min mor vaken? Då ska vi ha roligt!

Clara Är du nu aktris?

Tintomara Nej.

Clara Skall du aldrig bli det? Har du spelat i kväll?

Tintomara För sista gången.

Clara Vad? Vad har hänt?

Tintomara Kungen är skjuten, operan stängd.

Clara Kung ... När?

Tintomara I natt klockan tolv.

Clara O barn! Nu är din fars son konung.

Tintomara Däruppe har jag också varit och tagit med mig det du ville.

Clara Vad har du tagit?

- Tintomara Smycket!
- Clara Du har varit på slottet hos den trettonåriga gossen! Gud låt mig leva och ej dö ännu! Nu blir en annan tid – du skall inte vara elev länge. Nu är han konung, han, som jag vet är sonen till honom, honom, som jag vet är din far. Jesus Kristus! Hur har du vågat ta detta juveldiadem?
- Tintomara Du ville se det, min mor. Är du inte glad?
- Clara Jag ville ...
Glans, vilken glans – vilken omätlig glans! Safirer och smaragder – diamanter, och en stor, stor rubin! Så här ska smycket sitta, luta hit din panna – du är vacker flicka! Kronjuveler kring ditt hår – ja, du är vacker!
Men högmodas ej, det är inte värt. Du skulle ha sett mig! Se, jag kom in på scenen och blev aktris jag, dit du ej än har hunnit – du skulle ha sett mig!
Skada att du ej levde då, publiken skulle jämfört oss bägge, det är osäkert vem som vann.
Jag var så vacker att det blev all min olycka; jag var vackrare än själva mamsell Stading, det blev min olycka. Du skulle ha sett mig!
Kors, begriper du inte vad det vill säga att ta de kungligas safirer och guld? Och det gjorde du blott för min skull, ljuva öga, för det jag önskat så? Mitt ljuva barn, det måste vara säkert att du håller av mig.
- Tintomara Jag älskar dig min mor.
- Clara Då vet jag att jag är ensam i ditt hjärta. Besynnerliga flicka, som älskar ingen. Besynnerliga ögonkast som kunde skänka mången paradys. Säg mig, sköna sky, skall du fara bort över himmelen utan allt regn?
- Tintomara Får jag ta av smycket och sätta det på dig, så somnar du så gott?
- Clara Tagit? Tagit? Du ska bära upp det till slottet i morgon igen, så mycket du vet! Stjäla krondiamanter! Gud nåde oss! Hör du, tidigt i morgon bittida, hör du det!
- Tintomara Ja.
- Clara Men i natt, flicka, ha smycket kvar om pannan och sov med din prydnad i natt. Din bädd är klen, din matta är aldrig för rar ... Ah, mina ögonlock ... ögonlocken, allt går ihop ... Det är så länge sen jag kände slummer, den sköna slummern ...
- Tintomara Glans, vilken glans – vilken omätlig glans! Safirer och smaragder och en stor, stor rubin!
- Röster Glans, vilken glans – vilken omätlig glans! Smaragder och safirer –
- Berättaren Natten flydde, bärande bort i sitt rika, hemskt leende sköte, hela virrvarret av svarta gärningar, hemligheter och outvecklade händelser. Solen steg upp den 17 mars i oförminskad glans över hela Stockholm; men innevånare tyckte, att själva solskenet förvånades över vad det varseblev, och att det kastade allt skarpare strålar in i de mest beskuggade gömmor för att upptäcka den förfärliga gärningens upphov.

SCEN 9 PÅ EN PROMENAD

Friherrinnan och onkeln kommer. Orkester bakom scen, eller inspelad: begravningsmusik.

Friherrinnan Så är han då död!

Onkeln Och begravnen.

Friherrinnan Svenska folket begråter sin dyre, sin älskade konung; jag grät både över honom och över dom jag kände ... sakre till hans död. Gustaf den tredje levde i folket själ; han skall ej glömmas.

Onkeln Gudalike Kraus! Gudalike Kraus! Jag har hört en begravningsmusik, som var så skön, att jag för dess skull ej tänkte på honom som begrovs.

Friherrinnan Min bror, jag dröjer ej mer i Stockholm, jag har redan skrivit till Stavsjö efter hästar. Skaffa mig nu en betjänt för resan.

Onkeln Gudalika konst, som bemäktigar sig min varelses kraft att rent och oskyldigt kunna njuta.

Friherrinnan Jag behöver att du hjälper mig med en liten affär, min bror. Skaffa mig en betjänt för resan.

Onkeln Tror du att flickorna uthärda åkningen?

Friherrinnan Amanda och Adolfine mina stackars flickor blir inte bättre. Men min bror, följ mig till Stavsjö, jag behöver en hjälp, en tröstare.

SCEN 10 ETT RUM I BELLEVUE

Tintomara in i pojkdräkt.

Clara Vi är förlorade! Jag har letat och letat. Är du viss på att du somnade med juvelsmycket över dina tinningar, Tintomara?

Tintomara Mycket viss.

Clara Nu kommer polisen snart och drar upp klinkan på vår lilla dörr – de hitta vägen, Tomara, du minns det sedan sist? Barmhärtige Gud, låt mig bara få dö i min fattiga säng, i min trasiga säng, där ingen ser mig. Tomara! Tomara!

Tintomara Var ej så sjuk – kanske om du dricker lite?

Clara O mitt barn!

Tintomara Jag vill kyssa din hand.

Clara Om du visste vad jag gjort! Innan min säkra död kommer, o Gud, skall jag våga yppa mitt förskräckliga brott. Du vet ej, mitt barn. Du har intet namn på jorden, intet namn hos Honom i himmelen. Du är icke människa – du är ett oskäligt, ett oskäligt ...

- Tintomara Gråt inte så, gråt inte så.
- Clara Du är inte ... Du är inte döpt!
- Tintomara Sörj inte för mig, jag är frisk och stor, jag är sjutton år ...
- Clara *(lugnar sig)* När du växte upp ... fick du springa i den nybyggda teaterns alla trappor och gångar och rum. Behagligare bild fanns ej än du i världen, leende gav vi dig ett nytt namn efter varje ny pjäs, ny balett, väl tjugo namn har du haft. Men aldrig, aldrig det enda nödvändiga, aldrig ett kristnat namn.
- Tintomara Jag gråter om du gråter ...
- Clara Fly mitt barn, förkläd dig och fly långt – o mina plågor!
- Tintomara Vrid dig inte så, ditt bröst går sönder ...
- Clara Ah – vad föll i mitt ansikte? Gråter Tintomara, gråter min flicka? Gud jag tackar dig! Nu är jag glad, ty ett djur kan inte gråta.
- Tintomara Ska du aldrig mera le här i världen?
- Clara Hör mig, mitt barn, det jag säger skall du minnas, för det blir visst mitt sista ord.
- Tintomara Jag skall minnas vad du säger.
- Clara Endast vitt duger i himmel och jord. *(tar arsenik)*
Endast det vita räddar och hjälper.
- Tintomara Det vita?
- Clara Tintomara! Två ting äro vita – oskuld – arsenik.
- Tintomara Ack blunda ej! Blunda ej! Jag vill se dina ögon!
- Clara Du, mitt barn, hav oskuld! ... Jag har arsenik ...

Tintomara reser sig från sängen, tar sina saker.

SCEN 11 MELLANSPEL

- Berättaren I från Östersjön skjuter en lång och smal havsvik sex mil in i landet (västerut fram till Norrköping). På norra kusten stupar marmorhaltiga kalkberg med vita branter rankt ner i havsvattnet. (Här måste vara alldeles bråddjupt.) Ovanpå bergen, som utgöra Bråvikens nordliga kust, sträcker sig Kolmården kuslig och lång ...
Tvenne punkter på skogen fästa vår uppmärksamhet. Den enda är ett ställe vid själva Bråviken, där Kolmårdsarmor brytes. I från denna punkt på skogens södra sida kan det vara en mil norrut över vildmarken till den andra punkten, jag menar, Stavsjö styckebruk.

SCEN 12 STAVSJÖ TRÄDGÅRD

Friherrinnan, Onkeln och Tintomara.

Onkeln Dina föräldrar lever ju inte?

Tintomara Min mor är död.

Onkeln Men din far?

Tintomara Jag vet inte.

Friherrinnan Aha?

Onkeln Voilà tout, ma soeur! C'est un enfant du théâtre, enfant perdu d'une actrice.

Tintomara D'une actrice perdue.

Friherrinnan Gud, han förstår franska!

Onkeln Säg oss nu, vad är egentligen ditt namn?

Tintomara På slutet kallade man mig Azouras Lazuli Tintomara.

Friherrinnan Men vad är det för ett namn!

Onkeln Ganska musikaliskt.

Friherrinnan Och din dopsedel?

Onkeln - nska musikaliskt ,,,

Tintomara Jag har inga sedlar alls.

Onkeln Nå låt gå. Han är en sjuttonårig resande, som vistas å mina vägnar på Stavsjö. Jag är överjägmästare, du ska följa med mig ut i skogen, unge man, och lära dig skjuta.

Tintomara Det tycker jag om.

Friherrinnan Jag önskar åtminstone av hans namn få välja det som jag tycker mest om, och det är Lazuli.

Tintomara De kallade mig länge bara Lazuli.

Onkeln Nå, så het då så hädanefter på Stavsjö. Du ska mest hålla dig till mig, Lazuli. Jag ska lära dig musik, på villkor att du vänjer dig ifrån klarinetten. Har du begrepp om fioler?

Tintomara Det finns fyra slags fioler, det vet jag: violin, viola, violoncell, kontrabas.

Onkeln Galant, Lazuli, vad vet du mer?

- Tintomara Det finns fyra strängar på var fiol: bas, tenor, alt och kvint; utom stråken.
- Onkeln Ganska rätt, det är som människoröstens fyra stämmor; sopran (som svara mot kvint), så alt, tenor och så bas. Mina systerdöttrar var, Amanda en härlig sopran, Adolfine en härlig alt – och två andra – jag vill inte säga förträffliga herrar gunås, men ändå karlar – var den ene, Clas Henrik, tenor, den andre, Ferdinand, var bas.
- Friherrinnan Jag har saker av vikt att tala med dig, min bror. Gå på en stund, unga Lazuli, jag vill vara ensam med överjägmästaren.

Tintomara – nu kallad Lazuli – går.

- Friherrinnan Vi måste tänka på våra egendomar i Östergötland. Du följer mig väl som vanligt till Ribbingsholm?
- Onkeln Oändligt gärna. Och vem ska styra här på Stavsjö?
- Friherrinnan Mamsell. Därmed ingen fara.
- Onkeln Men flickorna?
- Friherrinnan Amandas sinnesoro är snart förbi.
- Onkeln Med Adolfine är det betänkligare –
(*Friherrinnan visar sin irritation.*)
Så må vi då i Guds namn resa.

SCEN 13 ADOLFINES RUM PÅ STAVSJÖ

- Adolfine Söta, goda, älskade Amanda, kan du förlåta mig?
- Amanda Tänk inte på det, se bara till att du talar förnuftigt.
- Adolfine På Clas Henrik tänker jag inte mer och på Ferdinand - - -
- Amanda På Ferdinand tänker jag inte mer, på Clas Henrik - - ja det är inte heller värt.
Adolfine På Clas Henrik tänker jag inte mer och på Ferdinand - - -
- Amanda Bägge borta.
- Adolfine Jag har tänkt på honom mer än jag bort, förlåt mig Amanda!
Men jag bortarbetar den känslan – svårt – svårt – svårt –
- Amanda Förnuftigare!
- Adolfine Jag har hittat på ett medel.
- Amanda Vilket?
- Adolfine Lazuli läser högt inne hos mig. Mitt sinne läkes och förljuvas av att höra en så ren stämma bredvid min sång.

- Amanda Härom ville jag just tala, min syster, det går inte an.
- Adolfine Varför inte?
- Amanda En främmande –
- Adolfine Nej, bekant!
- Amanda karl.
- Adolfine Vill du lova att inte yppa den största hemlighet – för någon, ej för Mamsell – ej för vår goda mor – ej för morbror –
- Amanda Bästa Adolfine! En främmande yngling så nära dig, betänk då!
- Adolfine Du anar ej; han är en flicka.
- Amanda Grymma förvirring!
- Adolfine Jag har sett honom förut i Stockholm och vet ganska väl. Han är förklädd för att undvika en förskräcklig fara.
- Amanda En flicka! En flicka? Då är det inte illa att Lazuli och jag ofta sjunger tillsammans?

SCEN 14 LINDAMOT

- Berättaren Scenen är icke dramatisk, ingenting talar ... men ett glatt spel att se. Tintomara upplever sin barndoms kulissträd som verkliga träd.

Tintomara sjunger med sin bössa och lyssnat på klangen av ekot.

- Berättaren Hon tävlar i att springa med "blåstens skämtsamma kast mellan buskarna". (Hon upptäcker till slut en vacker plats med en lind där några vägar korsar sig på planen.)

Tintomara sätter sig på en hög sten vid lindens stam, skruvar ihop klarinetten, sätter den till sin mun och börjar blåsa ... men den låter inte. Hon blir förskräckt, men snart åter glad.

- Tintomara Mm – Mm – Ååh. Mej finner ingen, ingen jag finner.
 Alm, hägg och hassel blomstra för vind. Jag ler åt alla, alla åt mig le.
 Alm, hägg och hassel, lönn, sälg och lind, blomstra för vind, buga för vind –
 Ett vet jag bättre än klänga och springa, det är att sjunga här under lind.
 Vad? Tintomara, Tintomara, hörde du bara? Hörde du bara?
 Alm, hägg och hassel blomstra för vind –
 Gök, trast och harar? Tyst ... kan det vara ...? Kan det vara ...?
 Alm, hägg och hassel, lönn, sälg och lind, blomstra för vind, buga för vind –
 Ett vet jag värre än skator och harar, det är om slagbjörn kommer till lind.
 Kommer en slagbjörn, slagbjörn jag smeker.
 Alm, hägg och hassel blomstra för vind. Men Tintomara, om han ej smeker?
 Alm, hägg och hassel, lönn, sälg och lind blomstra för vind, buga för vind –
 Då blir jag fågel! Jag blir ingen svag örn, flyger från slagbjörn, bort som en vind.

Tintomara får syn på Ferdinand. Hon vill fly men stannar.

*Hon tar sin bössa, riktar den som på lek mot trädtopparna, sen mot Ferdinand.
Svänger bössan åt sidan och fyrar av skottet.
Ferdinand springer mot Tintomara och fattar henne om livet ... men Tintomara kommer ut greppet.*

Tintomara försvinner. Clas Henrik och Ferdinand möts.

SCEN 15 VID MARMORBRUKET

Clas Henrik Sprang han inte?

Ferdinand Nej. Han ställde sin bössa mot en stubbe och sitt huvud mot bössan. Äventyret slutade med att den livlige ynglingen och jag beslöt jaga tillsammans. Min nya bekantskap bor på Stavsjö, ah ...

Clas Henrik Stavjsö? Hos friherrinnan?

Ferdinand ... och Amanda och Adolfine är där.

Clas Henrik Adolfine –

Ferdinand Ska vi göra ett besök på Stavsjö? Det är bara en mil över skogen.

Clas Henrik Nej, för Guds skull Ferdinand, det går inte an.

Ferdinand Varför inte, Clas Henrik?

Clas Henrik Vi är förbrytare; oss anstår det inte att ... förnya frågan om partier.

Ferdinand Nej kanske det.

Clas Henrik Din nye bekantskap – bed honom komma in.

Tintomara kommer.

Clas Henrik Välkommen ... hur ska jag säga ...

Ferdinand Min glade vän här har inte sagt mig sitt namn.

Tintomara Säger ej så gärna mitt namn, för man brukar undra ...

Clas Henrik Ett inkognito. Det kan ha sina skäl i våra tider. Men ...

Tintomara Jag heter Tintomara.

Clas Henrik Tintomara, jag förstår ...

Ferdinand Det här kan bli roligt. Herrn där, som finner sin högsta glädje i att meta fisk, han kallar sig: Piscatore.

Tintomara Pisc – ett fult ljud.

Clas Henrik Vänta jag har ett vackrare förnamn – Georgino.

- Ferdinand Georgino!
- Tintomara Georgino, så ska jag säga.
- Clas Henrik Den där herrn ser sitt högsta nöje i att med sin bössa skjuta bom på skator; han kallar sig Don Reffelbuso.
- Ferdinand Du din piscator! Jag har ett bättre namn: Vittorino ...
- Clas Henrik Vittorino!
- Tintomara Vittorino. Jag kallar dig blott Victor, om jag får.
- Ferdinand Javisst.
- Tintomara Georgino spelar du fiol?
- Clas Henrik Åja, förr i världen mycket nog. Spelar ... du ... också fiol?
- Tintomara Äsch, ingenting. Jag övar mig till överjägmästarn's återkomst, men det går bara långsamt för mig.
- Clas Henrik Kanske det skulle gå bättre i duett?
- Tintomara Får jag?
- Ferdinand Georgino tar dig till elev på fiol.
- Clas Henrik Då kan du ju komma hit när du behagar.
- Ferdinand Då kan du ju komma hit när du behagar.
- Tintomara Det gör jag när jag behagar.

Slut på första akten.

AKT TVÅ

SCEN 16 RUM PÅ STAVSJÖ

Amanda spelar hammarklaver.

- Berättaren Roar det er att höra hur det vidare gick med hela min historia så ska jag fortfara att tvinna på mitt ljusblåa garn och föra trådarna så långt det räcker.
- Amanda Mamsell, när jag räknar efter, så har jag nu på tolv dagar inte tänkt och inte talat annat än rätt och sammanhängande.
- Mamsell Gud ske lov. Vad fru friherrinnan ska bli överraskad när hon kommer hem!
- Amanda Mamsell min mor ska bli ännu gladare om Adolfine blir bra; hon har varit mycket sämre än jag. Har hon inte det?
- Mamsell Så, så, tänk inte på dessa farliga ämnen, min fröken, fortfar med jämn sysselsättning, det är hälsan.
- Amanda Lazulis sällskap gör mig frisk. Är Lazuli inte hemma ur skogen. Är han inte hemma snart!
- Mamsell Jag hör hans steg.
- Amanda Sångtimman är inne. Snälla mamsell ... lämna oss.

Tintomara/Lazuli inträder. Mamsell går in i angränsande rum, men stannar vid dörren osedd.

- Amanda Har du haft roligt i skogen, Lazuli?
- Lazuli Där är en doft! Min fröken skulle våga sig dit, där skulle vi sjunga tillsammans.
- Amanda Jag får inte gå ut ännu. Men vet du vad jag har gjort? Sist när du kom hem från Kolmården öppnade sig ditt sörjande sinne och gjorde sig fritt genom en visa, som du sakta sjöng för dig själv; jag har tecknat ner den på noter. Jag vet ej varför du sörjer, Lazuli. Jag ser din sänkta blick; jag förstår vad en oändlig längtan betyder hos dig. En förskräcklig fara hänger över dig, det har min syster sagt. Du har fört Sveriges störste man i fördärvet! Men låt oss börja vår sång.
- Lazuli Sveriges störste man är konungen. Han är nu snart fjorton år. Han blev visst inte bragt i fördärvet, men förd till tronen.
- Amanda Jag olyckliga, varför talar jag så att dina ögon får ett allt mörkare sken – förlåt mig, Lazuli.
- Lazuli Ack fria luft – ack glada land – ack lätta djur i topp, på gren – nog blir det bra – nog blir det luft – en ånga går så lätt.
- Amanda Vad är det, vad är det?
- Lazuli Hur lät visan som min fröken tecknat ner efter mig?

- Amanda Den är ljuv det är någonting helt annat ... (*spelar*) Mm ...
- Lazuli Nu minns jag, det var visst visan om gullvivorna ... eller var det smultronvisan?
- Amanda Ack vad du ser god och glad ut igen, min Lazuli – så ska du alltid se ut, då blir jag lycklig. Lazuli min vackra Lazuli.
- Kyssar.*
- Mamsell (*inträder*) Min fröken, ett ord! Skulle herr Lazuli vilja lämna oss ett ögonblick.
- Tintomara/Lazuli går.*
- Mamsell Friherrinnan anförtrorde mig sitt hus när hon reste.
- Amanda Sitt hushåll, menar Mamsell.
- Mamsell Sitt hus, min fröken!
- Amanda Jag hör inte till hushållssakerna vill jag förmoda?
- Mamsell Min fröken, misstyd mig inte. Jag menar att herr Lazuli är ...
- Amanda Min vän, min innerligaste, varmaste vän.
- Mamsell Hm, "innerligaste, varmaste vän" ... Är han ett parti för min fröken?
- Amanda Parti?
- Mamsell Ursäkta mig, jag vill inte sära, blott fråga, endast råda. Så ömma, upprepade famntag måste sluta med ...
- Amanda Nya famntag, nya famntag ...
- Mamsell lika ömma;
- Amanda lika ömma ... Å min Lazuli, det vet jag.
- Mamsell Men jag förstår inte –
- Amanda Jag förstår vad Mamsell menar: jag måste vaka över mitt goda namn. Säg mig i förtroende, kan Mamsell tiga?
- Mamsell Tiga? Jag har endast talat av välvilja.
- Amanda Så tig nu om detta av välvilja.
- Mamsell Friherrinnan ska visst ingenting få veta.
- Amanda Än mindre någon annan.

- Mamsell Åh, gubevars!
- Amanda Kan Mamsell vara rädd, gruvligt rädd?
- Mamsell Om jag kan vara gruvligt rädd; varför inte –
- Amanda Så var då så rädd, att Mamsell ej med minsta ord yppar vad som skulle medföra den rysligaste fara, om det yppades. Min Lazuli är ...
- Mamsell Vad ska jag få höra – en förrädare, en förstörare, en förfö – store Gud! Herr Lazuli är –
- Amanda En flicka.

SCEN 17 ADOLFINES RUM, STAVSJÖ

Tintomara/Lazuli och Adolfine.

- Lazuli Jag tror fröken Adolfine mår mycket bättre.
- Adolfine Säg mig dina tankar, min Lazuli,
- Lazuli Min fröken;
- Adolfine vet du något bättre än vänskap, min vän?
- Lazuli vänskap?
- Adolfine Ja, säg mig ur ditt hjärta, min Lazuli
- Lazuli Min fröken;
- Adolfine har du icke vänskap för mig, min vän?
- Lazuli Jag vill min fröken av hjärtat väl.
- Adolfine Att jag ska bli lycklig och glad som du?
- Lazuli Ja det vill jag.
- Adolfine Och bli frisk!
- Lazuli Jag vill göra allt så min fröken ska bli frisk.
- Adolfine Du vill att jag ska bli frisk, vänliga, älskade flicka; för jag kallar dig det du är, min Lazuli. Du måste kalla mig du. Ge mig en kyss härpå. *(kyss)* Det går en glädje genom hela mitt väsende. Minns du den kväll då vi först såg varann i operahuset, då vi flydde från baletten som tvenne syskonfåglar ur en bur.
- Lazuli Ja, det var bra gjord. Det var den kvällen, då jag var utklädd till flicka.

Paus.

- Adolfine Utklädd? Vad vill det ...? Utklädd till flicka? – du skulle väl inte –
- Lazuli Har jag gjort dig ont, Adolfine?
- Adolfine Min Lazuli ...
- Lazuli Var inte ledsen på mig.
- Adolfine Nej, det är omöjligt. Denna kyss har smak av en ängel.
Lazuli, jag har något att tänka, att grubbla på för mig själv.
- Lazuli Akta dig för grubbel, brukar Mamsell säga.

SCEN 18 SKOGEN OCH STAVSJÖ

Tintomara och Ferdinand i skogen.

Tintomara Flytta målet längre ut, Victor.

Ferdinand Märkena är sönderskjutna.

Tintomara knäpper upp västen för värmen.

Ferdinand Förkyl dig inte kamrat, du är för ivrig ...

Förvirrad, upptäcker att Tintomara är en flicka.

Ferdinand Jag begriper inte ... jag skulle ha något ... ett papper ...

Tintomara Nu är det laddat, färgkrut på, tummen på hanen. Nåå?

Ferdinand Jag finner ingenting ...

Tintomara Victor, sätt bara upp en liten, liten lapp. Där har du ju ett kort? En hel lek, tror jag?

Tintomara tar kortet ur Ferdinands bröstficka.

Ferdinand Gå, Tintomara, ställ dig på platsen, jag fäster det här hjärteräiset på skott-tavlan.

Samtidigt på Stavsjö, Amanda och Friherrinnan. Scenen fortsätter parallellt: i Skogen/på Stavsjö.

Friherrinnan Jag ser att mina flickor tillfrisknat?

Amanda Sysselsättning har varit min hälsa.

Ferdinand Skjut nu om du kan.

Tintomara Fyr!

Ferdinand Du är gudomlig, Tintomara. Träffat på fläck! Kortet med sitt äss finns inte mer.

Friherrinnan Mitt hus har mycket att tacka denna främling för, om förnuftet verkligen återkommit genom –

Amanda Min mor skulle höra honom sjunga ...

Friherrinnan Honom? Varför säger du inte henne?

Amanda Ah!

Tintomara Nu slutar jag skjuta idag, Victor, jag går in till Georg för att spela –

Friherrinnan Lazuli är ju en flicka? Varför döljer min Amanda det för mig?
 Ingenting kunde ställa ert förhållande till Lazuli i en oskyldigare och vackrare dager inför mina ögon. Men säg mig, är du helt viss på Lazuli?

Amanda Min syster har sagt mig så.

Friherrinnan Adolfine? Jag måste ha säkerhet häri. Ropa in Adolfine.

Tintomara med Clas Henrik.

Tintomara Min fosterfar har gett mig en ny sats strängar. Se här Georg, (*knäpper upp västen*) se på den tenoren.

Clas Henrik (*upptäcker att Lazuli är en flicka*) Min Gud, vad? Vad?

Tintomara Nu ska det bli annan musik. Ratsch! Ursäkta mig att jag klöpp av dig, stackars sträng. Hjälp mig att sätta på den här nya tenoren Georg. Hur gör man?

Clas Henrik Vad ska jag tänka? Först ...

Tintomara Vänta, låt mig skruva själv; det vill jag lära mig. Ah-ah-ah-ah hur grovt han gruvar sig! Aj – högre – ajaj – högre, högre, högre, högre, högre min tenor, en jämmerlåt! Kan inte hjälpas, min vän, ännu högre. Se nu stämmer det tämligen.

Adolfine (*kommer*) Min mor.

Clas Henrik Du stämmer fort och utan barmhärtighet, Tintomara.

Tintomara Nu har jag en god, stark tenor.

Clas Henrik Tenor ...

Adolfine Min mor ...

Friherrinnan Adolfine – är Lazuli en flicka?

Adolfine Himmel! Vad hör jag – jag kan inte annat tro, nej, åtminstone –

Amanda Vad? Du var ju säker?

Friherrinnan Vilket skäl har du, Adolfine?

Adolfine Första gången ...

Clas Henrik Måtte du bli nöjd med honom, det önskar jag av hjärtat. (*provar fiolen*)

Tintomara Jag tar hem fiolen ikväll och spelar för jägmästaren. Adjö tills om onsdag.

Adolfine Första gången jag såg Lazuli, var det i en flickas dräkt.

Amanda Och när?

Friherrinnan Och när?

Adolfine Den olyckliga natten, den 16 mars.

Friherrinnan Den natten då du försvann och återkom utan förn ... utan riktig sans?

Adolfine Ja, min mor, men det har andra skäl. Jag bedyrar att jag aldrig sett Lazuli annat än som flicka förrän här. Jag tar det således för avgjort.

Clas Henrik Jag bävar och går tillbaka för denna hemlighet. Himmelska uppsyn vid detta lilla korta ... himmelska uppsyn vid detta lilla "Adjö tills om onsdag!". Kan jag tro att det är sant, kan jag tro att det är sant, kan jag tro det är sant ...? Du, Tintomara, du, Tintomara, Tintomara, en flicka? En förklädd flicka! "Adjö tills om onsdag!" "Adjö tills om onsdag!" "Adjö tills om onsdag!" (*han går*)

SCEN 19 KOLMÅRDEN

Fernando väntar, Tintomara kommer i en bondflickas dräkt.

Ferdinand Tintomara!

Tintomara Du ville ju så? Alltsammans är ju ditt infall? Vad vill du mer, Victor? Är omklädnaden i din smak?

Ferdinand Omklädd? Nej, du är inte omklädd nu? Så är du i ditt sanna rätta skick! Du är i allting på ett annat sätt nu – överjordiska flicka – inte bara kläderna, men hela ditt skick – så stilla, så fint, så sakta – din gång – så full av sorgsen glans din blick –

Tintomara Jag är inte glad, Victor.

Ferdinand Tintomara, vilket infall jag haft?

Tintomara Victor, håll min hand.

Ferdinand Du darrar? Är det sant vad jag ser? En så – en så oändlig glans flöt än aldrig ur dina ögon? Nej, det är i sanning en tår, som glimmar i dessa himlavalv.

Tintomara Jag sörjer djupt.

Ferdinand Vad sörjer du?

Tintomara Victor! Du älskar mig.

Ferdinand Blixt i ett enda ord!

Tintomara Stig upp och låt mig berätta dig något, min Victor. Kände du Mannerhjelm, den sköne?

Ferdinand Den olycklige, som banade sig själv vägen till döden för en häxas skull?

Tintomara Var du bekant med Hedensköld?

Ferdinand Han som red i sporrsträck mot Haga grindar och krossade sin panna därvid?

Tintomara Hörde du talas om Severin Nichols?

Ferdinand Utan tvivel: även han ökade de förlorades antal.

Tintomara Men varför gick då de alla förlorade för hennes skull?

Ferdinand Därför –

Tintomara Därför?

Ferdinand Hon älskade dem inte tillbaka.

Tintomara Hon är jag.

Ferdinand Tintomara!

Tintomara Adjö Victor – jag älskar inte dig.

Ferdinand Ja, det har varit glada dagar. Jag har lärt dig skjuta på både dött och levande. Du har ett vackert hår, Tintomara, och ett ansikte, som – mera som – Jag ville att du skulle klä ut dig. Vilket narraktigt infall! Skuggorna i skogen utbreda en halvdager ...
Så är du i ditt sanna rätta skick! Det säger mig allt – din gång, dina händer, din himmel – Underbara, så full av sorgsen glans din blick – i sanningen tår, som glimmar i dessa himlavalv – överjordiska flicka – jag är så förvirrad Tintomara.
Låt mig ännu få bruka detta namn, som blivit min själs musik! Än känner jag igen det felika väsende, som prydde skogarna häromkring ... ack! med rörelser av oförklarligt behag ... men nu är allt förändrat, allt, allt! Vad är här mer att fråga? Vad mer att berätta här? Hon älskar inte tillbaka. Jag – eller ingen. Ingen annan ...

SCEN 20 MARMORBRUKET

Tintomara och Clas Henrik.

Tintomara Mig förföljer hat – men mest kärlek. Om jag ej hade ett hjärta, så skulle det kosta mig ingenting att se. O, om jag vore utan hjärta – o vore jag en tiger – såsom de alla kalla mig – o vore jag det – hur enkelt och lätt!
Nu är jag ej en tiger tyvärr, och mig smärtnar att se vad jag ser. Lova mig Georg, att du inte älskar mig? Och att du aldrig vill älska mig!

Clas Henrik Tintomara? Flicka, vilken begäran?

Tintomara Kalla mig vad du vill, flicka, elev, yngling, lika gott, men låt mig få en glädje en gång – en glädje av dig. Alla andra älska mig, vissna, dö, förgås, gå sönder.
I ljugen, i ljugen, jag är ej en tiger.

Clas Henrik Är här en avgrund, som ur ett tjusande fjärran drager mig till sig?

Tintomara Jag vill från Stavsjö, Georg.

Clas Henrik Men det kan inte ske nu, sköna flicka.

Tintomara Farväl – jag trodde du ville hjälpa mig.

Clas Henrik När kommer du nästa gång?

Tintomara Ej mer. Spelet är slut.

SCEN 21 STAVSJÖ / MARMORBRUKET

Systrarna sitter på varsin stol i ett rum i Stavsjö. Parallellscen med männen vid Marmorbruket.

Adolfine Jag vill berätta.

Amanda Jag vill berätta.

Adolfine Lazuli gick till skogen. Lazuli gick till skogs med stolta steg. Ty Lazuli var vred ...

Amanda En förtryksamhet på Lazulis stolta ögonbryn, Gud! Om du har bedragit mig, Adolfine?
Vad du då har bedragit mig!

Adolfine Du vet jag har varit tokig, och kan bli det om igen ... om igen, om igen ...

Amanda Jag ska stå som ditt samvetens hamn framför dig ... framför dig, framför dig ...

Adolfine Mitt samvete är rent och vitt, rent och vitt, rent och vitt ...

Amanda Ja, jag är ren och vitkläd, vikledd, vitkledd, vitkledd ...

Clas Henrik Du ser ut som en slagbjörn, kapten.

Ferdinand Och du, major, har blivit rysligt skön.

Clas Henrik Miserable! Coquin!

Adolfine Mitt samvete är rent och vitt.

Amanda Ja, jag är ren och vitkledd.

Ferdinand Ah, fiolen där på väggen, är det din eller hennes?

Clas Henrik Vilken hennes? Så, du vet.

Ferdinand Här har minsann varit sälla stunder ...

Clas Henrik Du visste det? Ha! Det lär ha varit ögonblick av glädje däruppe i skogen ...

Ferdinand Jag förde Tintomara hit och jag bad henne klä om på skogen.

Clas Henrik På skogen? Du ljuger –

Ferdinand Jag ljuger? Vem säger så åt en officer?

Clas Henrik Släpp, ursinnige – släpp! Vi råkas ...

Männen går åt varsitt håll.

Clas Henrik Fördömde, du borde aldrig ha sett ...

Ferdinand Fördömde, du borde aldrig ha sett ...

SCEN 22 LINDAMOT

Berättaren Lindamot, vägskälet med den stora linden. Alla föremål hade månens vita glans bemäktigat sig på ett intagande sätt. Lindens egen höga krona darrade med tusentals löv i grönt och silver. Tintomara satt på scenen under linden, ensam och tyst ... Förmodligen tog hon avsked av sin älskade skog ...

Tintomara Mig finner ingen, ingen jag finner. Tall, gran och hassel nicka mot vind.
Alla på mig se, jag ser på alla.
Tall, gran och hassel, en, bok och lind niga mot vind, buga för vind –
Ett vet jag bättre än spela och sjunga: tack och farväl min högsköna lind!
Tack och farväl min skog, mina skyar!
Tall, gran och hassel nicka mot vind. Fåglar, farväl! Farväl mina lodjur!
Tall, gran och hassel, en, bok och lind niga mot vind, buga för vind –
Ett vet jag värre än –

Hon märker att 'något' närmar sig; fyra gestalter på de fyra vägarna.

Clas Henrik Var? På vilka ställen? Var ska jag gå?

Adolfine Jag såg hur hon smög sig bort åt den ena vägen ...

Amanda Hon går den ena av de två vägarna till Lindamötet.

Amanda Jag går den andra.

Adolfine Jag går den andra.

Ferdinand Jag eller ingen ...

Clas Henrik Vilka paradiser, där jag aldrig varit med!

Amanda Hon går den ena, jag går den andra.

Adolfine Hon går den ena, jag går den andra.

Ferdinand ... det är då så mycket.

Clas Henrik Var? På vilka ställen? Var ska jag gå?

Ferdinand Jag eller ingen. Ingen annan.

Skräck eller ovilja mot de annalkande får Tintomara att utbryta i ett skrik och sträcka ut armarna, mer i fruktan än i hot. Även sparkar hon mot föremålen i denna syn.

Amanda Förbannade bort!

Adolfine Förbannade bort!

Clas Henrik Förbannade bort!

Ferdinand Förbannade bort!

Ett skott. Systrarna sjunker till marken. Männerna flyr.

SCEN 23 EN SAL I STAVSJÖ HERRGÅRD

Baron Reuterholm sitter vid ett bord, Friherrinnan dansar runt och skyndar på mamsell. Onkeln avvaktar vid kakelugnen. Plötsligt kommer Tintomara in, klädd i bondflickklämningen.

Reuterholm Vad ser jag? Azouras här?

Tintomara Jag vill till Stockholm.

Reuterholm Ni väljer en oläglig tid, sköna Azouras.

Tintomara Just nu är det lägligt för mig att komma från Stavsjö.

Reuterholm Jag menar, vissa upptäckter har skett, vissa saker, som gör en inkognito, ja en avlägsen uppehållsort icke skadliga. En man har i gångarna sett, vad han inte bort se den där avgörande natten. Man talar om en lockande person ...

Tintomara Lockande person! Jag ska säga min herr Gustaf Adolf Reu –

Reuterholm Oförvägna! Vill du i min åsyn spela trumfäss?

Tintomara väjer ej, utan stiger ett halvt steg mot Reuterholm med lågande eld i ögonen.

Tintomara Javäl, stig undan du! Ty jag vet vem som lockade mig att locka! Och jag kan tala om det.

Reuterholm Du har rätt, vi ska åka till Stockholm.

Tintomara Jag älskade den 13-årige; jag har älskat honom som min egen bror, fast min mor har sagt mig att detta inte är kärlek. Jag älskade den trettonårige. För gossen kunde jag väl göra några steg i gångarna, då det skulle vara till gossens lycka och väl. Nu har det skett, och du, som sitter och styr, du ska inte nu komma hit och säga till mig att man spanar! Men spanar man, då skall jag självmant stiga fram och säga ifrån vem det var som visste följderna av sin gärning, det som inte den fattiga eleven visste, som vid en pantomim bara utfört den plan, som någon dansmästare givit ...

Reuterholm Ha! Ha! Ha! Dansmästare! Ja, just en sådan glad man ville jag tala med er om – men skynda er hit, sköna Azouras, skynda er hit till bordet – vi har kort om tiden och en lång resa, så, vi ska samtala mer i vagnen, men ät nu, och drick litet.

Tintomara Innan jag reser, lämna tjugo riksdaler ...

Reuterholm Tjugo riksdaler?

Tintomara Jag ska skicka dem till ett beskedligt folk, som jag fått de här kläderna av.

Reuterholm tar upp 20 riksdaler.

Tintomara *(ser på onkeln)* Giv dem åt den goda herrn där. Han har velat vara min fosterfar, och jag är honom stort tack skyldig för allt vad han gjort en stackars 17-årig främling.

Onkeln tar emot pengarna med en besvärad och omusikalisk uppsyn.

Tintomara *(till Friherinnan)* Tack för allt gott och ont på Stavsjö. Hälsa edra döttrar och bed dem bjuda till att älska varandra.

De skrikande Amanda och Adolfine försöker komma fram till Tintomara men hejdas av Friherinnan och Mamsell.

Berättaren Flickornas skrik av saknad och förtvivlan följde Tintomara på hennes färd till Stockholm. Väl framme lyckades hon fly från Reuterholm, och lista sig in på Stockholms slott för att träffa sin halvbror och lekkamrat, Gustav IV Adolf.

SCEN 24 HOS BARON REUTERHOLM

Reuterholm Den varelsen undflyr mig med en konst och en lycka, bägge så stora, att jag inte vet vilken som är större. Om jag bara kunde få rätt på den besynnerliga token, hon är mig en högst nödvändig drivfjäder även hos le garçon; ty hennes tal hos honom, om att fördriva mig – att fördriva mig! – är så utan all fara för mig att jag snarare tycker om det; det gör hennes umgänge pikant hos den lille kungen: jag leder ändå både henne och honom. Att hon är rädd för mig, det ser jag; men, om hon fruktar för min kärlek mer än för mitt hat, så kunde jag få lust att låta henne erfara min kärlek, min kärlek.
La Capriciosa! La Capriciosa! Mig flyr hon ständigt, ständigt, mig flyr hon ständigt, men hon skall omstämmas.

SCEN 25 STOCKHOLMS SLOTT

Gustav IV Adolf och Tintomara – nu kallad Azouras.

Kungen Vad är det mer du vill?

Azouras Var konung!

Kungen Jag är minderårig. Och det är rättvist att riket står under förmyndarregering i mitt ställe. Jag känner regeringsformen.

Azouras En elak person – nu har jag lärt känna honom – han styr och härskar, som ...

Kungen Hans kungliga höghet regenten, min farbror?

Azouras Nej, jag menar den som regerar.

Kungen Vem kan det vara?

Azouras Reuterholm.

Kungen Förivra dig inte, Azouras!

Azouras Tag väldet, Gustav Adolf! Fördriv den där.

Hertig Carl gör entré.

Kungen Gå in där, la Tournerose.
Eders kungliga höghet har utan tvivel saker av vikt?

Hertigen Jag har en glad nyhet. Drottningssmycket är återfunnet och tjuven häktad.

Azouras Det är inte sant!

Hertigen Sköna aktris, vi talar här om saker som inte rör dig.

Azouras Det är inte sant!

Kungen Du begagnar ett språk som inte anstår i dessa rum.

Hertigen Vad har du för skäl, sköna flicka, att yttra dig i en sak som du inte känner?

Azouras Jag – jag har själv tagit diamantsmycket.

Kungen Du?

Hertigen Det var en artig aktris, som vill en tjuv så väl, att hon åtager sig hans brott.

Kungen Tala! Är det sant att du begått en så förskräcklig missgärning?

Azouras Jag har gjort det, men inte som en missgärning. Jag har gjort det, men inte – som en –

Kungen Azouras Tintomara la Tournerose! Är du en tjuv?

Azouras Fy, Gustav Adolf! Det var en gång en sjuk, som hette Clara, hon var min mor, jag ville göra henne frisk. Hon kunde bli frisk genom en glädje. Jag tog smycket för att visa det för min moders ögon. Jag tänkte bära det tillbaka.

Hertigen Slutet på din fars, aktris? Varför bar du inte igen ...

Azouras Låt mig tiga därmed.

Hertigen Härav syns, hur svag din diktarförmåga är. Din fars duger ej. Vi håller oss till den rätta tjuven. Lämna oss ... gå ... förstår du inte ditt eget väl? Din egen räddning? Gå ... gå ... gå.

Azouras Hör ett ord, min konung.

Kungen Ja.

- Azouras Rådgör nu med denne herre om sättet att bäst fördriva Reuterholm.
- Hertigen Vad är detta? Har du talat med hans majestät emot Reuterholm?
- Azouras Akta sig själv för Reuterholm, ers kungliga höghet!
- Hertigen Har du talat om detat med någon annan än hans majestät här?
- Azouras Nej.
- Hertigen Då kan du räddas och du skall ... (*ringer*) Tag en av hov-vagnarna och för denna flicka genast till baron Reuterholm. Ella a la tête tournée, vous comprenez. Allons.
- Azouras Gustav Adolf! Man för mig tillbaka till den förhatlige, till den förhatlige! Hjälp! Hjälp! Hjälp! Hjälp mig! Jag vill inte – Avskyvärde! ... (*hon förs ut, hörs utifrån*)
O, jag anropar er, I, det godas och skönas genier, rädden! Rädden! Skall jag bli bönhörd?
Rädden! I ljugen, I ljugen, jag är ej en tiger!

SCEN 26 TÄLTET I SOLNA SKOG

I det stora kungliga tältet i Solna skog. Mitt i tältet står kungen, Hertig Carl och Reuterholm i hovdräkter, och emellan dem fången/Tintomara. Bland hovfolket Onkeln och Essen.

- Hertigen Och du vill inte bedja om nåd?
- Azouras Jag ber om den nåd, att få kyssa min släktings hand innan jag dör.
- Reuterholm Vad säger du?
- Kungen Se här, min hand, Azouras, jag förlåter dina ord. Jag sörjer.
- Azouras (*knäböjer*) Jag kysser denna späda hand, som aldrig jag får se stor och stark, som jag har önskat.
- Hertigen Som vid arkebusering övligt är, skall över hjärtat ett på långt håll synligt märke häftas till mål. Tag denna lapp och fäst på brottslingens hjärta.
- Han ger den fyrkantiga röda lappen till Reuterholm, som fäster den på Tintomara.*
- Azouras Du, vilda djur! Ja du är värre än skogens värsta djur! Du fäster dödsmärket på mitt bröst – men, med detta märke ger du mig makt att flyga ifrån dig!
- Hertigen Azouras, Azouras! Du har från kungliga slottet tagit ett hårsmycke av oberäkneligt värde. Till tecken på detta stora brott skall du i döden bära på huvudet en krans, där varje blomma är en juvel, som du stulit.
- Azouras Jag ber i min sista stund om den nåd att ers majestät tackes att på mitt huvud själv sätta kransen.
- Kungen Beviljas. Jag önskar dig bättre blommor.

Azouras Tack. Ingen drottning bär ett rikare och skönare smycke än jag. Konungens egna händer har klätt mig!

Hovfolket skålar och skrattar. Onkeln står tyst.

Hertigen För delikventen ut till vakten.

Kungen La Tournerose? Vänder du dig för alltid bort från mig?

Tintomara Adjö!

Hertigen Detta har smak av stolt blod!

Onkeln Jag fick en glädje i mitt femtionde år av dig, min Lazuli, du min Lazuli, du min Lazuli ...

Kungen La Tournerose ...

Onkeln som jag älskar som en son!

Kungen Hon var, hon var min leksyster, jag glömmer henne aldrig, jag glömmer henne aldrig.

Reuterholm Vilken magisk dragning i hennes vilda, eldiga blick! Jag tackar himlen att detta är ett skämt.

Hertigen Måtte ingen märka min rörelse. Detta har smak av stolt blod! Denna fars blir svår för mig att spela till slut.

Essen Jag har ett budskap från de avlidnas land ...

Kungen La Tournerose! Säg, vänder du dig för allti bort från mig? La Tournerose!

Hertigen Detta har smak av stolt blod! Azouras, Azouras, min Azouras!

Essen Jag har ett budskap, ett budskap rörande denna flicka, pauvre âme, douce, douce jolie!

Onkeln Jag fick en glädje av dig, min Lazuli, du min Lazuli! Du min Lazuli! Du min Lazuli!

Reuterholm Vilken magisk dragning i denna eldiga, vilda blick! Azouras! Min Azouras!

Essen Ers majestät! Ers kungliga höghet!

Hertigen Vad vill baron Essen?

Essen Jag har rörande denna flicka ett åliggande, lagt på min själ av den dyraste hand. Jag var Gustaf III:s siste ledsagare på maskeraden. Han såg på natten hennes ansikte och trodde att hennes öde skulle bli att tagas till teatern; han ville se henne räddad! Kanske är hennes brott sådana att hon ej kan förskonas. Men är det en möjlighet, så hör genom min röst ett ord, som ur skuggornas rike konung Gustaf den tredje talar till sin broder regenten.

Hertigen Om förskoning? Till mig kommer min unge konung och föreslår nåd, till mig ropar en röst ifrån de döde –
Skulle jag vara den siste i nåd? Långt innan var nåd påtänkt och redan given. Vi förvandlar dödsstraffet till skenbart avlivande, så att arkebuseringen sker med löst krut.

Reuterholm Hon skall tro sig dödad, men förvånad finna sig i levande tillstånd.

Hertigen Hon skall tro sig dödad, dödad ...

Reuterholm Hon skall tro sig dödad, men förvånad finna sig i levande tillstånd, och föras till gårdar och rum, som hon en gång skall kalla sin himmel, när hon hinner bli mer upplyst därom, och får förstånd i sådana ämnen.

Hertigen Låt oss nu skaffa detta skämt ett glatt och angenämt slut.

SCEN 27 SOLNA SKOG

Berättaren Utanför tälten var en vidsträckt utsikt mellan de höga, rakstammiga tallarna.

Folket Solna skog, i enslighet skönast. Knappt gives någon så romantisk anblick. Genom skogen var utsikten målande skön.

Exekutionspatrullen för in Tintomara.

Berättaren Men också bland så mycket folk kan man känna sig ensam – mycket ensam ...

Folket Solna skog ...

Berättaren Skyttarna, med ryggarna åt kyrkan till, hade redan en lång stund hållit sina gevär riktade mot fångens bröst. Tecknet gavs ...

Skott.

Folket Aah!

Berättaren Allas ögon sköta blickar mot fången, dock höjde sig stundom någras ögonkast upp mot den västra sidan av himlavalvet, där de i skyarna sågo ett vidsträckt skimmer. Vid andra tillfällen skulle man ha utropat: så intagande vackert väder det är i afton, blir det ändå säkert blåst i morgon eller framdeles. Men denna anmärkning gjorde nu ingen gardist, ingen varelse, ingen människa, ingen enda person i hela folksamlingen, ty ingen lät höra det ringaste ord. I och med denna allmänna stora tystnad, tystnar också historien.

Hertigen Min älskade dödsskjuten ... Ingen får röra sig! Förräderi! Tag fast!

Essen Tystnad, tag fast! Tystnad! Förräderi!

Onkeln O min gud! Bröstet genomskjutet ... o min gud!

Reuterholm Min älskade dödsskjuten ... Var själ ska undersökas, var kropp ... Förräderi! Tag fast!

Folket Tag fast! Tag fast!

Ferdinand stiger fram ut exekutionspatrullen. Han har skjutit Tintomara med ett skarpt skott.

Ferdinand Behövs inte, jag står här.

EPILOG

Alla Azouras ... Tintomara ... Lazuli ... La Tournerose.

Slut på andra akten.